

เทศน์เช้า วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ตั้งใจฟังธรรมๆ ที่เรามาวัดมาวากันเราต้องการสังฆธรรม สังฆธรรม ความจริงในหัวใจของเราเนี่ย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมๆ เวลาตรัสรู้ธรรม ขึ้นมา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศน์ว่าการสอน ๓ โลกธาตุ ๓ โลกธาตุ เทวดา อินทร์ พรหม เขาเป็นทิพย์สมบัตินะ

เวลาเราฟังธรรมๆ เราอยากเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม แต่เทวดา อินทร์ พรหม เขาทิพย์สมบัติ คำว่า “ทิพย์สมบัติ” นี่ก็สิ่งใดได้อย่างนั้น นี่ก็สิ่งใดได้อย่างนั้น ทำไมเทวดามีทุกข์ ละ ทำไมพรหมมาฟังเทศน์พระพุทธรเจ้าละ

นี่ไง เพราะเราคิดแต่เรื่องที่ว่า เป็นทิพย์สมบัติ ใครทำแล้วก็อยากร่ำอยากรวย อยากประสบความสำเร็จในชีวิต ทุกคนก็ปรารถนาทั้งนั้นนะ แต่คนเรามันมีเวรมีกรรมนะ คำว่า “มีเวรมีกรรม” กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เราเกิดมา เกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบ พระพุทธศาสนาที่สุดยอดแล้ว การเกิดเป็นมนุษย์นี่ เพราะมนุษย์มีสิทธิเสรีภาพที่จะทำดีก็ได้ ทำชั่วก็ได้ การทำความงามความดี ทำคุณงามความดีเพื่อเรา แต่มันเป็นคุณงามความดีทางโลก ไง ทำคุณงามความดีทางโลกคือวัตถุนิยม คือสิ่งที่มีน้ำใจต่อกัน

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าข้ามพ้นทั้งดีและชั่ว มันชนะใจของตนๆ ชนะคุณงามความดีอันนั้น ถือดีๆ คนดีทะเลาะกันเลวร้ายกว่าคนชั่วร้ายทะเลาะกันนะ คนดีทะเลาะกันๆ เห็นไหม คูสิ ลัทธิศาสนาอื่นที่เขาทำลายกันๆ เพราะความถือว่าใครถือเคร่งกว่าไ้ ทำลายล้าง ทำลายล้างเลยละ เพราะว่ากูถือดีกว่ากันๆ คำว่า “ถือดีๆ” โลกเขาถือดีๆ ต่อกัน

คำว่า “ถือดี” แล้วพูดถึงพระพุทธศาสนา แม้แต่ความดีนั้นก็ไม่ใช่ เพราะถือดีก็คนอื่นชั่ว ไ้ ถ้าเรามีดี คนอื่นต้องชั่ว ถ้าเราดี แต่ถ้าเราไม่มีใครดีเลย มีแต่คนเข้าใจตนเอง มีแต่คนเท่าทันใจของตน มีแต่คนมีหัวใจที่เป็นธรรมๆ นี่ไง มันไม่มีใครต่ำต้อยกว่าเรา

เราเกิดมาเป็นคนเหมือนกันนะ เรามีสิทธิเสรีภาพเท่ากัน เพียงแต่อยู่ที่วาสนาของคน วาสนาของคน พอเรามีวาสนาเรามาวัดมาวา คนข้างนอกเขาแปลกใจนะ เฮ้ย! ไอ้พวกนี้มีความว่างเยอะเนาะ เขาต้องทำมาหากิน ไอ้พวกนี้มีความว่างเยอะ แต่เขาไม่คิดหรอกว่าหัวใจของคน มันสูงส่งกว่า คำว่า “สูงส่งกว่า” เขาต้องการความสุขในใจของเขา เขาต้องการความสุขในใจของเขา เขารู้เข้าใจแล้วว่าสิ่งที่แสวงหามา ไซ้ มันมีความจำเป็นนะ ปัจจัย ๔

ปัจจัย ๔ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธรหรือ ถ้าปฏิเสธรนะ เวลาบวชพระ บาตรนี่คืออาหาร ให้บิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง ผ้าผ่อนแพรพรรณ ไตรจีวร ถ้าที่อยู่ก็ที่เรือนว่าง โคนไม้ ยากก็น้ำมูลที่เราใช้ประโยชน์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ปฏิเสธรปัจจัย ๔ นะ แต่เวลาพวกปัจจัย ๔ ถ้าเรามีน้ำใจต่อกันมันพอ ถ้าความเป็นธรรมๆ นะ ดุสิต ห้างสรรพสินค้า อาหารที่มันหมดอายุที่ขายไม่ได้มหาศาล ทั้งเป็นพันๆ ตัน ถ้ามันมีใจที่แบ่งปันกันมันพอ แต่ในเมื่อมีได้มีเสีย มีต่างๆ ขึ้นมาแล้วมันก็มีการแข่งขันกัน การแข่งขันทางโลก ถ้าการแข่งขันทางโลก ถ้าการเป็นธรรมๆ เราเจือจางกันๆ

นี่พูดถึงว่าถ้าเราเข้าใจ เรามองสิ่งที่เป็นวัตถุ มันมีความจำเป็น วัฒนธรรม วัฒนธรรมของเรา เรื่องของวัตถุ เวลาสังฆะ ในธรรม ในศาลา เรื่องของวัตถุทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเป็นจริงๆ เรา มาวัดมาวากันเราทำบุญกุศลของเราด้วยน้ำใสใจจริงนะ มันสวยงามไปทั้งนั้น เรามีน้ำใจต่อกัน ยิ้มแย้มต่อกัน อเสวนา ๑ พาลาน์ ปณฺหิตานญฺจ เสวนา เราจะเสวนากับบัณฑิต บัณฑิตที่เรา เห็นคุณธรรมคุณงามความดี คุณงามความดีที่ว่าพวกนี้มันมีความว่างๆ เขาต้องทำมาหากินๆ ทำมาหากินเขาทำของเขาแล้ว สิ่งนั้นมันเลี้ยงปากเลี้ยงท้องเลี้ยงชีวิตนี้ไว้ ถ้าเลี้ยงชีวิตนี้ไว้ ถ้าเรามีสติปัญญา เราจะหาคุณธรรม ที่มาวัดมาวากันนี้ มาวัดมาวาทำบุญ

ทำบุญก็ทำบุญนะ ทำบุญยังไม่พอ ทำบุญส่วนทำบุญนะ บุญนี้เป็นอามิส ถ้าได้ทำๆ แล้ว พอทำมากขึ้นๆ ทำที่ไหนต่อไป แต่ถ้าจิตใจมันละเอียดขึ้นไป ทาน ศีล ศีลคือความปกติของใจ การทำบุญที่ได้ประโยชน์มหาศาลเลยคือนั่งลงแล้วหายใจเข้านี้กพุทธ หายใจออกนี้กโ

ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนหนึ่ง มีสมาธิร้อยหนพันหนไม่เท่ากับเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง ภาวนามยปัญญามันแก้ไขกิเลสต้นหาความทะยานอยากของคน การถือเนื้อถือตัวว่าตัวแน่ ตัวดี ตัวเก่ง ต้องทำลายตรงนั้น

ถ้าทำลายตรงนั้น มันไม่มีใครดี ใครแน่ ใครเด่นไปกว่าใคร มันสูงส่ง นี่ไง การทำบุญที่มี อานิสงส์สูงสุด นิ่งลง หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ การภาวนาๆ เพราะเขาเห็นว่าสูงส่ง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้เข้ามาที่ใจของมนุษย์ทั้งหมด ธรรมะขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้เข้าไปในใจของสิ่งที่มีชีวิตทั้งสิ้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภหรือสัตว์ชั้นสัตว์ หรือสัตว์ชั้นสัตว์ ถ้าไม่มีการเกิด สัตว์มันจะเกิดที่ไหน

เวลาการเกิด จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวียนว่ายตายเกิดด้วยเวรด้วยกรรมของตน ถ้าเวียนว่ายตายเกิดด้วยเวรด้วยกรรมของตน เกิดมาแล้ว เกิดมาเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่ ความคิดไม่เหมือนกัน เกิดมาเป็นมนุษย์เหมือนกัน อำนาจวาสนาไม่เหมือนกัน ถ้ามีอำนาจ วาสนาไม่เหมือนกัน คนที่มีอำนาจวาสนามากกว่าเขาเห็นคุณงามความดีที่ดีกว่า

นี่ไง เวลาบวชพระๆ มา เขาบวชพระเป็นลูกตุ้มสังคม บวชพระเป็นการกดถ่วงสังคม เป็น คนเอารัดเอาเปรียบไง

ถ้าบวชด้วยตามความเป็นจริง หลวงตาท่านพูดประจำ ใ้อ้ที่ว่าทุกข์ๆ ยากๆ ทำหน้าที่ การงานแล้วเหนื่อยยาก อย่าเพิ่งพูด ยังไม่ได้ภาวนา เวลาภาวนาขึ้นมาณะ คนที่ภาวนาที่เป็น สัตย์จริงนะ เวลาธรรมะฟากตายๆ มันจะเป็นจะตายขึ้นมา ทำงานแบบสละชีวิต มันมีหน้าที่ งานอันใดบ้างที่ทำงานถึงต้องสละชีวิต เอาชีวิตนี้เข้าแลกมาๆ แลกมาเพื่ออะไร เพื่อเอาชีวิต แลกกับชีวิตไ้ เอาชีวิตอุดมการณ์ เอาชีวิตที่เป็นอิสระ เอาชีวิตที่พ้นจากการครอบงำ การ ครอบงำของกิเลสไ้

เวลาภาวนา พระที่ไหนเป็นลูกตุ้มสังคม ถ้ามันบวชมาโดยสัจจะโดยความจริงนะ ด้วย ความแสวงหาที่คุณธรรมในใจของตนนะ ถ้ามันประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงอันนั้น ถ้า ปฏิบัติตามความเป็นจริงอันนั้น ทาน ศีล ภาวนา ทาน

เรามาวัดมาวามาทำงานของเรา ทำงานของเราเพื่อสะสมอำนาจวาสนาบารมีของเรา ถ้ามันแน่ใจมันใจแล้ว เราออกบวช ออกบวชเพื่อจะค้นหาสัจจะความจริง อริยทรัพย์ ทรัพย์ทางโลกนับกันได้เป็นเงินเป็นทอง ถ้าอริยทรัพย์ เห็นใหม่

เวลาจิตตคหบดีทำบุญๆ บุญเต็มเปี่ยม เวลาจะตาย คนจะตายนะ เขาดีนรณ เขาเป็นทุกข์เป็นร้อน จิตตคหบดีบอกเทวดาบอกรอก่อนๆ กำลังฟังธรรมอยู่ ฟังธรรมเสร็จแล้วจะขึ้นรถเทียมม้ารถสวรรค์ไปสวรรค์เลย เหมือนกับคนจะไปปิกนิกไปเที่ยวที่มีความสุขสงบที่ดีกว่า เขาเห็นด้วยตาของเขา นี่ถ้าบุญกุศลมันเต็มเปี่ยมของมัน แต่ของเรายังไม่เต็ม เรายังไม่เข้าใจของเรา เราก็อำนาจของเรา นี่เรื่องของทาน เพราะอะไร

เพราะไปเกิดบนสวรรค์ บนอินทร์ บนพรหมขนาดไหนก็ผลของวิภวัญจะ มันเวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญจะ มันวนไปตลอด ถ้าเราเข้าใจของเรา เราจะทำของเรา เราจะฝึกหัดภาวนาของเรา ถ้าฝึกหัดภาวนาของ ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ ถ้าเหตุนี้ ถ้าภาวนาของเรา ตั้งสติ

คนเราทุกข์ ทุกข์เพราะความคิด ความคิดของคน แล้วความคิดทุกข์มากนะ จะไปวัด ๑๐ วัน แล้วภาวนาแล้วไม่ได้อะไรเลย ไปวัด ๒๐ วัน ภาวนาไม่ได้อะไรเลย ไปวัดกลับทุกข์

แต่ถ้าเราปฏิบัติบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาทุกข์มาจากไหน เรามีอำนาจวาสนานะ คนที่มีอำนาจวาสนา มีโอกาสทำหน้าที่การงาน ถ้าคนมีโอกาสคนนั้นก็ประสบความจริงของเขา เราได้เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราชนะกิเลสในใจของเราแล้วนะ เราชนะกิเลสในใจของเรา บุญกิริยาวัตถุ เราจะนอนก็ได้ เราจะนั่งก็ได้ แต่เราเสียสละเพื่อบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุญกิริยาวัตถุกิริยาความสะอาดกสบายเราเสียสละ เราเสียสละมาเพื่อบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มันก็บุญแล้ว เราเอาร่างกายนี้ถวายของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันจะไม่ได้บุญที่ไหน แล้วถ้าภาวนาๆ ไปนะ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต มันละเอียดขึ้นไป

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้ามีสติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม นี่ไง ถ้ามันสงบระงับเข้ามา นี่เราได้เห็นตถาคต ถ้าใครทำความสงบของใจเข้ามา พอใจสงบแล้ว โอ้โฮ! จิตเป็นอย่างนี้หรือ มหัศจรรย์ขนาดนี้หรือ อู๋! มันมหัศจรรย์มาก มหัศจรรย์มาก แล้วความมหัศจรรย์นี้ เห็นใหม่

นี่ไง เกิดมาต้องการวัตถุไง ต้องการข้าวของเงินทองไง ต้องการอำนาจวาสนาไง เวลาไป
ค้นเจอใจของตน โอ้โฮ! มันมีคุณค่ามากกว่านั้นนะ แต่ธรรมดา ธรรมดาเราฟังธรรมขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราเข้าใจ มนุษย์มีกายกับใจๆ แล้วเคยเห็นไหม เห็นแต่ตัวหนังสือ
สระโ อ จ.จ.าน ใจ แต่ไม่เคยเห็นหรือ พอไปเห็นเข้ามันมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์นั้นนะ ปัจจัย
ตั้ง สันติภูมิจิโก นี่สิ่งที่มีค่าๆ ใจ

แค่จิตเป็นสมาธิ โอ้โฮ! มันก็มหัศจรรย์ มหัศจรรย์ที่ไหน พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พอ
พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแล้ว เอาพุทธะนั้นสร้างปัญญา สร้างสติ สร้างปัญญา คือ สมาธิ
ปัญญา ถ้าปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากการภาวนามันหรือสัตว์ชั้นสัตว์ หรือหัวใจ
ของเรา

เวลาเขาโต้แย้งกันไง นรกสวรรค์มีหรือไม่ มรรคผลมีหรือไม่ อู๋! โต้แย้งกันไป โต้แย้งกัน
มานะ เอ็งทุกข์หรือไม่ เกิดมามีความสุขทุกข์ใหม่ เกิดมามีความสุขคับแค้นใจใหม่ เกิดมา แล้วเวลา
เราภาวนา จิตมันสงบแล้วมันผ่อนคลาย มันผ่อนคลาย นี่เอ็งเห็นไหม

ถ้าเวลาจิตมันยกขึ้นสูวิปัสสนา มันได้แยกได้แยะ เวลาปัญญาหมุนตัวๆ เวลามรรค ๘
มรรค ๘ เวลามรรค กระบวนการของมรรค กระบวนการของมันได้ขยับไป กระบวนการของ
มรรคมันหมุนของมันไป คือ สมาธิ ปัญญา ปัญญาในอะไร ปัญญา รู้แจ้งในใจของตน ปัญญา
รู้แจ้งในกิเลสใจ ไม่ใช่ปัญญาการซื้อขาย ปัญญาการทำมาหากิน ปัญญาการชนะคะคานกัน
ไม่ใช่ ปัญญา รู้เท่ากิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของตน

เวลาปัญญามันหมุนขึ้นมา มันจะเกิดความมหัศจรรย์ในธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า คือ สมาธิ ปัญญา นี่เวลาเกิดมรรคเกิดผล อ้อ! มรรคมันเป็นอย่างนี้ ผลมัน
เป็นอย่างนี้ ใจที่เรียนมาอีกเรื่องหนึ่งเลย ใจที่เรียนมา มันอยู่อีกประเทศหนึ่ง ครูบาอาจารย์พูด
มาก็ เออ! พอฟังได้ เวลาปฏิบัติขึ้นมา โอ้โฮ! มันถึงเป็นปัจจัยตั้ง มันถึงเป็นสันติภูมิจิโก มันถึง
สามารถมีความชนะกิเลสในใจของตน มันจะชนะมารในใจของตน นี่เวลามันเป็นความจริง
ความมหัศจรรย์ในใจของตน พอเป็นความมหัศจรรย์เกิดขึ้น นี่ผลของการภาวนามยปัญญาๆ นี่
พระพุทธศาสนาสอนขนาดนี้นะ

ฉะนั้น เวลาไปวัดไปวา ไปวัดไปวาไปฟังธรรมๆ ก็เพื่อหนทาง เปิดหนทางของเรา ถ้ามีสติ มีศรัทธาความเชื่อนะ มันจะฝังใจ

คนเรานะถ้ามีความเห็นผิด มีความคิดผิดอยู่ มันก็คิดนั่นนะ สังคมรังแกเรา พ่อแม่ไม่รักเรา ครูบาอาจารย์เบียดเบียนเรา ไม่รักเราจริง กันท่า เวลาชมคนนั่น กัดคนนี่...ไม่มีหรอก ไม่มี

นี่ไง จริตนิสัย นิสัยของคนมันไม่เหมือนกัน นิสัย ชาวไร่ชาวนาเขาก็มีสติปัญญาในการทำอะไรทำนาของเขา เครื่องมือกลสิกรรมของเขา เขาหวงมาก เขารักของเขามาก นี่ไง สิ่งที่มีคุณค่ากับเขา คนที่ทำหน้าที่การงานของเขา เขามีอุปกรณ์การทำงานของเขา เขาก็หวงของเขา นี่มันก็รักษาของเขา คนที่นักบริหารของเขา เขาก็มีสมองของเขาที่จะคิดงานของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาการอบรมสั่งสอนมันก็อบรมสั่งสอนแตกต่างกันไป คนเรามีหน้าที่ต่างกัน หน้าที่ต่างกัน ความรู้สึกนึกคิดก็ต่างกัน พฤติกรรมก็ต่างกัน การปฏิบัติก็เหมือนกัน การปฏิบัตินะ ของคนนี่ ไปบอกไอ้คนนั่น ของคนนั่นไปบอกคนนี่...เป็นไปไม่ได้

มันตรงกับจริตตรงกับนิสัยของตน แล้วถ้าไม่ตรงจริตตรงนิสัย เราไปขโมยเขามา เรามีโรคภัยไข้เจ็บอย่างนี้ แล้วเราก็พยายามจะไปเอายาอีกประเภทหนึ่งมารักษาโรคภัยไข้เจ็บของเรา เพราะหมอลำเอียง หมอไม่ให้ยาอย่างนี้ ให้ยาคนอื่น จะไม่ให้ยาเรา เป็นอย่างนั้นหรือ

เหมือนกัน ถ้ามันอย่างนั้นมันก็มีแต่ความคิด นุ่นเป็นอย่างนั้น นี่เป็นอย่างนั้น คนนั้นรังแกเรา คนนั้นกลั่นแกล้งเรา...ไม่ใช่หรอก กิเลสเราต่างหาก การมองที่ผิดพลาด การมองที่เห็นผิดเพราะการถือตัวถือตนของตน ไม่ใช่ เพราะสิ่งใดๆ การเคลื่อนไหวเพื่อสงบ ความรู้สึกนึกของจิตมันคิดออกไปจากจิต การเคลื่อนไหว แต่เราต้องการความสงบ การเคลื่อนไหวของจิตมันมีทุกๆ ดวงใจ ทุกๆ ดวงใจมีความคิดทั้งนั้น แล้วความคิดของคนมันก็ออกไปจากจริตนิสัยของใจของตน แล้วเอาความสงบละ แล้วเอาวิธีการละ แล้วต่างๆ ละ นี่ถ้ามันคิดได้คิดเป็นนะ มันจะเข้าใจของมัน แล้วมันจะสั่งเวช เวลาสั่งเวชขึ้นมาที่ธรรมสั่งเวช

คนเรานะ เวลาระลึกได้สะท้อนหัวใจน้ำตาไหล น้ำตาไหลพราก นี่น้ำตาไหลพรากนะ แล้วชีวิตเปลี่ยน ถ้าเรารู้จักมีสำนึกผิดต่างๆ แล้วชีวิตเราจะเปลี่ยนแปลงไปเลย เปลี่ยนแปลงไปเห็นใหม่ คนเคยกินเหล้าเลิกกินเหล้า คนเคยเล่นการพนันเลิกการพนันเพราะเขาเห็นโทษของมัน แต่คนที่เขายังเล่นการพนัน เขายังกินเหล้าเมายาของเขา เขาว่านั้นเป็นความสุขของเขา แต่

ทางการแพทย์ ทางวิทยาศาสตร์ก็ยืนยันอยู่แล้วว่าให้โทษทั้งนั้น แต่เขาก็ยังพอใจดำรงชีพของเขาอย่างนั้น

แต่ของเรา ถ้ามีความรู้สึกนึกคิด เราจะเห็นผิดแล้วเราจะไม่ทำซ้ำอย่างนั้น เราจะเปลี่ยนกิริยา เปลี่ยนการกระทำของเราไปอีกทางหนึ่งเลย แต่มันต้องคิดได้ ถ้ามันคิดไม่ได้มันก็แก้ไขไม่ได้ นั่นเป็นเรื่องของสัตว์โลก แต่นี่พูดถึงข้อเท็จจริงของการเกิดมามีกายกับใจ ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้

นี่ไง เวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์มุตโตทัยๆ เวลาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณมุนีการวชิรมงคลมุนีท่านเทศน์มุตโตทัยๆ มันก็เทศน์เรื่องความคิดเรา มันก็เทศน์เรื่องพฤติกรรมในใจเรานี่ พฤติกรรมในใจของเรา แต่เราไม่เห็นนะ แต่เก่งทุกเรื่อง ยกเว้นแต่เรื่องของตัวไม่รู้ เก่งทุกเรื่อง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ทวนกระแสกลับมาจากใจของเรา หน้าที่ของเราคือดับไฟในบ้านของเรา หน้าที่ของเราคือดับกิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจของเรา ถ้าใครดับกิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจดวงนี้แล้ว จากใจดวงหนึ่งสู่ดวงใจของสัตว์โลก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้พระองค์เดียวเป็นศาสดาสอน ๓ โลกธาตุ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของท่านทำของท่านสำเร็จแล้ว ท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ เป็นถึงกระแสสังคมของโลกยุคใหม่ ตั้งแต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ท่านพยายามฟื้นฟูในการประพฤติปฏิบัติ แต่เดิมไม่มีใครเชื่อนะ หมดกาลหมดเวลา นี่ท่านอุทิศชีวิตเพื่อปลูกให้พวกเราตื่น แล้วพวกเราจะตื่นหรือไม่ จะมีสติปัญญาหรือไม่

อย่าไปตื่นโลก ตื่นข่าวของภายนอก ชีวิตเรามีค่า หัวใจของเรามีค่า หัวใจของเรามีค่าที่สุด เอวัง